

Persbericht

30 januari 2006 – Rekenhof

30 Januari 2006 – Om het informaticapersoneel in dienst te houden bij de overgang naar het jaar 2000 en de invoering van de euro kende de federale overheid van september 1998 tot eind 2001 meer dan twintig miljoen euro aan premies toe. Deze maatregel blijkt uiteindelijk zijn doel te hebben gemist. Niet alleen werd dubbel zoveel uitgegeven als gepland, ook is het personeelsverloop – dat op zich laag lag – toch toegenomen. Het Rekenhof vraagt dat dergelijke maatregelen in de toekomst doordachter tot stand komen en effectief gecontroleerd en opgevolgd worden. De minister van Ambtenarenzaken plant daartoe een koninklijk besluit.

Om het informaticapersoneel in dienst te houden tijdens de overgang naar het jaar 2000 en de invoering van de euro, kenden bijna alle federale openbare diensten van september 1998 tot december 2001 een premie toe aan de personeelsleden die informaticataken moesten uitvoeren. Daartoe had de Ministerraad op 6 september 1998 een kb goedgekeurd.

Het Rekenhof heeft onderzocht of deze beleidsmaatregel efficiënt was.

Allereerst werd vastgesteld dat de administratie vooraf niet over een betrouwbaar beeld van het personeelsverloop beschikte. Zo werd niet onderzocht waarom personeel vrijwillig ontslag nam, waardoor ook geen gefundeerde oplossingen konden worden gekozen om dat verloop tegen te houden. Bovendien werd van bij het begin uitsluitend gekozen voor een premie, zonder na te gaan of dat de beste oplossing was. Bij de omschrijving van de doelstelling en de doelgroep in het koninklijk besluit werd de oorspronkelijke doelstelling, nl. de informaticaproblemen oplossen bij de overgang naar het jaar 2000 en de invoering van de euro, volledig losgelaten.

Het koninklijk besluit bleek moeilijk uitvoerbaar en amper controleerbaar. Sommige artikelen waren verwarrend, zodat in twijfelgevallen de interpretatie van de eigen leidinggevenden en/of het antwoord van het Ministerie van Ambtenarenzaken doorslaggevend waren. Bovendien stemmen de latere wijzigingen van het besluit niet altijd overeen met het oorspronkelijke doel van de maatregel: zo werd de premie uitgebreid tot het ondersteunende personeel (niveau 3) en het personeel dat naar een ministerieel kabinet werd gedetacheerd.

Ook de uitvoering van het kb voldeed niet altijd aan de normen. De doelgroep werd onvoldoende ingelicht en het Ministerie van Ambtenarenzaken volgde de uitvoering niet op, zodat gerichte bijsturing en evaluatie onmogelijk waren. Bovendien overschreden de uitbetaalde informaticatoelagen ruimschoots het budget: de Ministerraad keurde oorspronkelijk slechts 9,4 miljoen euro goed, terwijl uiteindelijk meer dan het dubbel (21.579.263 euro) uitbetaald werd.

Veel betrokken administraties konden het Rekenhof niet alle gevraagde informatie bezorgen en in de betaalde bedragen doken onverklaarbare verschillen op. Dat doet vermoeden dat de voorwaarden om een premie te krijgen niet altijd werden nageleefd. Vooral bij de werknemers zonder informaticadiploma bleek onzorgvuldig afgebakend wie recht had op een premie.

Bovendien miste de premie haar doel: het personeelsverloop verminderde niet, integendeel. Tussen 1998 en 2001 nam het toe van 2,2% tot 4,1%. Het aantal premiegerechtigden nam in die periode wel stelselmatig toe, wat erop wijst dat er geen ernstig rekruteringsprobleem was. Uit het onderzoek van de beschikbare gegevens blijkt dat de premie het toenemende personeelsverloop wel heeft afgeremd, maar niet tegengehouden.

Het Rekenhof dringt erop aan dat dergelijke maatregelen in de toekomst doordachter tot stand zouden komen en beter worden gecontroleerd en opgevolgd. Vooraf moet een betrouwbaar behoefteonderzoek en een realistische raming van de kostprijs gemaakt worden. De regelgeving moet de doelgroepen en de vastlegging van uitvoerings- en controleaspecten nauwkeurig omschrijven. Voor maatregelen die het merendeel van het overheidspersoneel aangaan, mag verwacht worden dat de FOD Personeel en Organisatie ze opvolgt, controleert en zo nodig bijstuurt.

In zijn antwoord gaat de Minister van Ambtenarenzaken ermee akkoord dat de kwaliteit van de resultaten van een beleidsmaatregel bepaald wordt door de kwaliteit van de regelgeving. Hij bereidt een koninklijk besluit voor om binnen de federale administraties de begrotingscontrole alsook de administratieve en interne controle beter te organiseren. Door een proefproject voor het elektronisch beheer van personeelsgegevens zullen dergelijke maatregelen ook beter opgevolgd en geëvalueerd kunnen worden.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag "Doelmatigheid van de informaticatoelage in de federale openbare diensten" is bezorgd aan het federaal Parlement. Het integrale verslag (41 p.), de samenvatting (1p.) en dit persbericht zijn beschikbaar op www.rekenhof.be

Contactpersoon:
Karl Hendrickx
Cel Federale Publicaties
02 551 89 90
